

cije, mišljenje in dejanja. Kakor hitro pa pričnemo računati, nam izgine objekt izpod rok. Človeštvo dela sedaj praktičen kurz relativitetne teorije gospodarskih vrednot, brez da bi se zavedalo, da to tudi v resnici dela. Množina poizkuša meriti z okostenelimi sistemi, menjajoča se razmerja sistema, ki v resnici sploh ne obstoja. Mi izdelujemo iz leta v leto čevlje iste velikosti, brez da bi mislili, da hodijo konzumenti iz leta v leto z manjšimi nogami. Vozimo se z širokotrno železnico na ozkotirnih tračnicah. Kratko vprašanje je: ali ni že v premisi napaka, pri čemar pa nam mora biti jasno, da tudi vsaki napačni premisi sledi logičen sistem z pravilnimi zaključki. Iz vsega tega bi lahko sestavili sijajno knjigo, kot je to Ferdinand Fried (nemški nacionalni ekonomist); zmogli bi končno še več: svoto dejanj zaokrožiti v celoto, kar bi pa skupaj bilo v vseh temeljih tako napačno, kot če zdravi zdravnik vnetje slepiča kot vnetje žolčnega mehurja.

Stavili pa si bomo še drugo vprašanje: Ali ima svetovna kriza, ki je popadla enotno ves sveta zato samo en izvoz? Ali so vzrok zunanjim enakim simptomom eni in isti povzročitelji?

Vsak najmanjši povod da lahko dolgoletnim zahrbtnim boleznim usodepolni sunek, ki uniči v kratki dobi življenje.

Kratkomalo moramo priznati, da je kriza trajna in povsod približno ista: politična, dušna in gospodarska, ki pa različnim članom človeške družine različno škoduje kakor n. p. nekateri narodi trpe bolj na tuberkulozi, drugi na veneričnih boleznih. To se pravi: poiskus krizo generalno poimenovati, mora izjaloviti tudi potem, če se poiskus omeji na eno edino državo, ali narodnost.

II.

Nek velik čudež pa se je zgodil. Kljub naraščajoči bedi in vsestranski odpovedi, je ostalo človeštvo (vsaj Evropa) zaščitena pred — lakoto. Do sedaj še podpiramo brezposelne in smo se zagotovili z različnimi humanitarnimi akcijami pred bližnjo bodočnostjo. Glavno pa je, zabredli nismo v meščansko vojno! In do sedaj še ni znakov, da bi bil pri nas in drugod v Evropi tak poiskus uspešen v izidu, kakor v poteku. Nasprotno, in to vedo tisti, ki kakršenkoli prevrat fasirajo, bi človeštvo s tem zabredlo le še v večjo krizo. Gotovo je danes vsakdo mnenja, da se mora položaj izpremeniti. V trenutku pa, ko smo prišli do tega se moramo zavedati, da imamo opraviti z duševno krizo. Znaki krize se dajo danes povesti povsod na isti vzrok, kakor v Rusiji, v Aziji posebno pa v srednji Evropi, na duševno krizo in ravno ta je ona, ki bi dajala prva povod k kakršnemu koli vrenju.

Ako opazujemo svetovno zgodovino vidimo, da je vsaki duševni krizi sledil evolucionalen ali revolucionaren preobrat. Vsemu temu je vselej prednjačila Rusija s svojo nam povsem različno psihozo. Dejstvo je, da se mi v srednji Evropi ne smemo spuščati v take akrobacije, ki so negotove in bi razmere po vseh vidikih le še poslabšale. Ostaja nam le še edina pot: dušno krizo in znjo gospodarsko kot politično odpraviti evolucionarnim potom in najti za to najkrajše poti. Gotovo pa je to na Evropskem telesu nevarna operacija, kateri bi lahko sledili le še hujska kriza, kakor če bolniku umetnim potom lajšamo bolečine z injekcijami in pride trenutek, ko te injekcije ne zaležejo več. Iz vseh teh izvajanj torej jasno vidimo, da je današnja svetovna kriza večstranska pataloška bolezen, ki učinkuje krajevno različno, pa ji je čas odmerjen po nekem gotovem zakonu, kot je to pri bo-

leznih in bi vsako pospeševanje njene poteka na kakršenkoli način škodovalo bolniku. Preostaje nam le, jemati olajševalne praške, a še te zelo previdno.

Ekonom M. S.:

Pametne besede svinjereja.

Donesek k vprašanju krize v prašičereji.

Na mnoga vprašanja za svet, kaj bi bil vzrok krize v sicer vedno izdatni prašičereji, smo se obrnili na preskušene gospodarje ter izvedeli za temeljne vzroke: 1. Slaba prebava živil; 2. kronično obolenje notranjih organov; 3. slaba funkeija želodca, kar povzroča slab tek, vsledčesar se morajo živali 4. predčasno zaklati, kar zmanjšuje pričakovani dobiček in povzroča posebno pri sedanjem kritičnem stanju — zgubo v gospodarstvu. — Izkušeni živinozdravniki so se trudili leta in leta, predno so dognali zgoraj navedene glavne vzroke neuspeha v prašičereji. Šli so pa tudi dalje! Treba je bilo najti strogo preskušeno, zanesljivo sredstvo, ki bi ne bilo samo učinkovito, ampak tudi poceni. In to sredstvo je „Mastelin“, doma proizvedeni prašek iz aromatičnih, zdravnih zelišč, kakor so kalmuš, encian itd. Zadostna količina teh zdravnih zelišč povzroča prebavo in tek. Velika količina grenke soli povzroča ugodno čiščenje notranjih organov. — „Mastelin“ ni nikak redilni prašek, ker takih ni in se naj imenujejo kakorkoli, ampak je neobhodno potrebno v gospodarstvu, da se živalim obnovi tek in preprečijo razne pogubne bolezni. — Številni čmni gospodarji so napisali nebroj priznalnih pisem. Tako nam piše Ivan Smrtnik iz Lehna:

Reja prašičev je važna. Skrb, da ne obole, da se zrede in odobeje je vedno pred očmi. Ta skrb vam je olajšana, ako redno celo leto uporabljate „Mastelin“.

Nadučitelj na deželi, ki ima zelo lepo svinjerejo uporablja z velikim uspehom že 10 let „Mastelin“. On piše:

Mastelin ni novost. Narejen je po starem, preiskušnem receptu. Naši stari ljudje, katerim se je bolje godilo, so ga vedno rabili in prašiče so imeli zdrave in debele. Poskusite in prepričali se bode. „Mastelin“ primešajte k vsakdanji jedi po navodilu, kakor na zavrtkih označamo, kadar prašiči po koritu le rižejo in ne žro. Prepričali se bode, da je učinek čudovit in gotov. Nikakor ne čakajte, da prašiči obole, potem je prepozno, tudi nož jih ne reši, ves trud je zastoj in premoženje izgubljeno. Ne pozabite, da žival ne more povedati, da je bolna, to se opazi le, ako ne žre. To je trenutek, katerega se ne sme zamuditi in ne odlašati, pač pa pravočasno izrabiti. Dodenite jim „Mastelina“ in pujski so rešeni. S tem ohranite prašiče zdrave, radi česar žro vse od kraja in se debelijo. — Poslušajte moje nasvete in hvaležni mi boste. — J. K. — Podeželski župnik, več far na okrog znan kot vzoren gospodar in živinorejec piše v podobnem smislu in daje navodila po svojih izkušnjah:

Primešaj prašičem radi dobre prebave k vsakdanji jedi po dve žlici dvakrat dnevno in dvakrat na teden „Mastelina“. Prašičem, katerim se vsaka hrana ustavi, je dodejati vsaki dan dvakrat po štiri žlice toliko časa, da zopet jedo. Sredstvo je za sedanje čase zelo poceni. Poskusil sem pa tudi „Mastelin“ za konje, govedo in — perutnino z vidnim uspehom. — Kje se to čudotvorno sredstvo dobi, najdete v oglasnem delu lista! —

Dopisi.

Gostilničarske cene uradno določene!

Srezko načelstvo v Ptujju je za območje sodnega okraja Ormož v skladu s predlogom gostilničarske obrtne zadruge odobrilo sledeči cenik, ki je obvezen za vse obrate te stroke:

Juha čista 1 din., juha zakuhana 2 din., juha z govedino 5 din., kislja juha 1.50 do 2 dinarja, golaš veliki 4 din., golaš s krompirjem 5 dinarjev, obara telečja 4, Mrzla govedina z jesihom in oljem 5 Din. Jetra, ledvice 4, možgani z jajci 5, Vampi 3.50 Vampi mali 2 Din. Hrenovke s hrenom, gorčico ali omako 3.50 do 4, Pljučka 3, Pečenka telečja 7, Pečenka svinjska 7, bržola 9, zrezek naravni 9, zrezek dunajski 9, pljučna pečenka 9, biotek 12. Din Piščanci polovica pečeni do 11, polovica ocvrti do 11, Din. Prekajeno svinjsko meso 1 dkg 0.40. Din. Klobase svinjske po surovi teži do 1 dkg 0.50. Din. Prikuhe in krompir 2, omake 3, salata zelena 2, bela 3, salata mešana 4, Din. Vkuh. no sadje 3, kompoti konzervirani 4, močnate jedi 3, do 6. Din. Čaj z dodatkom alkohola 3, črna kava 2, bela kava 2, do 3, Din. Mleko 1.50 Din.

Pivo belo v sodčkih 10, belo v steklenicah 10 do 11 Din Pivo črno v sodčkih 10 do 11, črno v steklenicah 12, do 13 Din. Vino po kakovosti od 8 do 16, Jabolčnik 2 do 4 Din. Slatina cela 4, 1 četrt l. 1 Din.

Povsem razumljivo je, da te cene veljajo tudi za — Ptuj.

IZ JAVNA. — Podpisani izjavljam, da sem po štiriletnem delovanju kot tajnik in režiser popolnoma prostovoljno izstopil iz odbora „Svobode“ potem, ko sem istemu pismeno obrazložil vpravičene vzroke mojega premišljenega koraka. — Kdorkoli bi razširjal govornice, da sem bil iz društva izključen, naj bo pripravljen, da ga bom sodno zalezoval ter si — četudi ne rad — preskrbel zadoščenje potom sodnije. Kdor drugemu krade čast, je vreden kazni.

Roman Jagušić l.r.

SPOMENIK padlim vojakom od Sv. Urbana se je sicer postavil in stoji že leto dni. Ni pa še bil odkrit... To pa prav nič ne moti onih oseb, ki so to delo vzeli v roke; kajti za vse mogoče stvari imajo časa in denarja, za plošče, (ki pa so že plačane!) se nihče ne zmeni. Premilo bi bilo imenovati tako lenobo in zanikarnost — polovičarstvo, ker zasluži čisto drugo ime. Tako stariši in svojci padlih vojakov, kakor prijatelji istih in številni darovalci za spomenik so nam poslali te vrste za rahel opomin, da ne bo treba v Novem letu bolj ostro spregovoriti! —

ROGOZNICA. Sokolska četa pri Sv. Barbari v Halozah prizori na Kraljevo, t.j. 6. januarja v dvorani gostilne Bračič v Rogoznici veseloigro „Svetnik“. Začetek ob 16. uri. Cene sedežev so običajne. V slučaju skrajno slabega vremena se vrši igra v nedeljo, dne 10. januarja. — Prijatelji sokolstva in poštene zabave iskreno vabljeni! —

ZAVRČE. — Smrtna kosa. V Gradu je po daljšem trpljenju zatisnila svoje blage oči gospa Ana Neumann, mati uglednih brata Fritza in Guido Neumann, veleposestnikov v Zavrčah. Trejni sin ing. Vilibald Neumann je prokuist d. d. Elin. Časten naj bo spomin na blago pokojnico. Zalujočim naše sožalje. —

Širite „Narodno Slogo“!

RAZNO.

JRKD

O ustanovitvi „Jugoslovske kmečke demokracije“, kot vsedrjavne politične stranke Jugoslavije nam piše razumen gospodar:

Že pri volitvah 8. nov. 1931. se je pokazalo dejstvo, da Jugoslovani nismo zrelji za kako novotarijo brez strankarstva. To je dejstvo, ki je dalo povod za ustanovitev gori imenovane stranke. — Motivi ustanoviteljev so bili kakor kaže sledeči:

1. Stranka mora biti prilagodena določbam novega vol. zakona — ter v skladu z ustavo.

2. Dana mora biti možnost nekake spojitve bivših političnih strank, vsaj največjih, zato je treba to povdariti v imenu „Jugoslovske radikalne kmečke demokracije.“

3. Stranka mora naslanjati se na najmočnejšo panogo državljanstva, torej na selo ali kmeta.

4. Cilj stranke mora nuditi privlačno moč. Zato je potreben širokoptezni program ali pravila.

Vse to se je fiksiralo črno na belo, predložilo merodajni oblasti, ki je to tudi odobrila. Jaz sem vse to že trikrat p ebra', ter nimam drugega pomisleka, nego to, da se je bati tega, kar nam je v spominu od bivših polit. strank, namreč, — da politična beseda kakor po navadi zopet "ne bode meso postala, ter med nami prebivala." —

Previden kmet je dobro zadel. — Iz srca mu prihaja beseda, četudi je z dušo in telesom pristaš JRKD. Iz njega govori skušnija dolgih let, polnih borbe, ne prazna beseda, vržena v svet zaradi navdušenja. Ker je kritika te zasebne stranke, katere organizacija se zelo razveseljivo razvija v dobi njene ustalitve, ne smemo pozabiti, da je v njej mesto za vse* tvornesile in one javne delavce, katerim je narodna sloga najvišji zakon. Nova stranka ima 10 milijonov glav 10 in več milijonov misli. V hlev našega idealnega jedinstva pa zahajajo volkovi, preoblečeni v ovce in hočejo begati čredo s sramotnimi izpadi proti narodni slogi, ki je podlaga za veliko delo naše politične bodočnosti. V „JRKD“ ne sme biti starih partizanskih parazitov, sicer bo njen program vpijočega v puščavi“.

Vse za kralja in Domo ino! —

Listnica nredništva.

Več gradiva sem moral dložiti radi pomanjkanja prostora za prihodnjo številko. Vse porabno pride na vrsto. — I. K. Stojnci in drugi: O žalostnih junastvih z nožem, ko srčno posuroveli mladeniči oskrnjajo svetost Gospodovega dne s krvjo bližnjega ne bomo poročali, ker nas je sram, da je pljuška okolica tako — divjaška. Več v listu! —

M. B. SV. BOLFENK: Malo več živahnosti in deavnosti bo treba, kakor v drugih občinah delajo. —

Sv. Barbara: Za svinjerejo je zelo p. eskušeno sredstvo „Mastelin“. Citajte tozadevni članek in oglas! —

I. KOČAR — Prevoje — Domžale. Iskrena hvala. — Prepozno. Vse porabno pride. Le krepko naprej. Urejeno.